

Aan het dagelijks bestuur

Datum: 27 februari 2018

Verduurzamen pachtbeleid

Voorstel

1. In te stemmen met het verduurzamen van het pachtbeleid.
 2. Ter kennisgeving aanbieden aan commissie Waterketen en Schoon Water.
-

Korte samenvatting

In het Actieplan Leven de Dommel is de wens uitgesproken het bodempaspoort in te voeren om zo duurzaam bodembeheer te borgen in pacht. Het Groen Ontwikkelfonds Brabant (GOB) geeft in pachtgunning voorrang op basis van dit bodempaspoort en duurzaamheids-certificaten. Daarnaast onderscheidt het GOB verschillende pachtpakketten met pachtvoorwaarden gericht op verbetering van bodem- en waterkwaliteit en behoud van biodiversiteit. Het voorstel is om ook deze werkwijze van het GOB op te nemen als aanvulling op het bestaande pachtbeleid van Waterschap de Dommel.

1. Inleiding

1.1. Aanleiding

Actiepunt 21 van het Actieplan Leven de Dommel beschrijft het opnemen van het [ZLTO bodempaspoort](#) als gewenste methode om duurzaam bodembeheer te borgen in het pachtbeleid. Het bodempaspoort is ontwikkeld door ZLTO en geeft aan de hand van bodemanalyses, waarnemingen en openbare landelijke data een overzicht van de bodemgesteldheid (zie Bijlage 1). De voor het waterschap interessante bodemeigenschappen¹ zoals een goede structuur, organische stof gehalte en bodemleven, zijn in de indicatoren van het ZLTO bodempaspoort opgenomen.

1.2. Beleidscontext/Historie

Dit beleid is een aanvulling op in 2015 geformuleerde 'Pachtbeleid los van land' naar aanleiding van de vernieuwde inzichten zoals opgenomen in het Actieplan Leven de Dommel. Dit is dus geen gehele herziening van het pachtbeleid. Deze aanvulling op het pachtbeleid is besproken in de gezamenlijke commissie WS/WK van het algemeen bestuur op 24 januari 2018.

2. Doel/meetbaar effect

Dit voorstel voor aanvullend beleid beoogt het borgen van duurzaam bodembeheer in pacht om zo een bijdrage te leveren aan een meer een klimaat robuust watersysteem. Met duurzaam bodembeheer wordt het waterbergend vermogen van de bodem vergroot door opheffen en voorkomen van verdichting en het in stand houden of vergroten van het organische stof gehalte en het stimuleren van het bodemleven. Met als resultaat een verminderde piekafstroom en verminderde af- en uitspoeling van nutriënten.

Het ZLTO bodempaspoort wordt in eerste instantie vrijblijvend ingezet voor inzicht in de

¹ Zie voor meer achtergrond informatie over bodemeigenschappen die van invloed zijn op waterbeheer de STOWA rapporten Schipper et al. 2015 en Groenendijk et al. 2017 bijv. Tabel 6.1.

bodemkwaliteit. Hiervoor is gekozen omdat het bodempaspoort nog in de pilot fase zit, het wordt in 2018 voor het eerst toegepast.

Het effect op de bodem- en waterkwaliteit wordt pas zichtbaar als over meerder jaren voor meerdere percelen het bodempaspoort is ingevuld. Hiervoor is kennis en maatwerk nodig.

Direct effect op bodem en water en biodiversiteit wordt gerealiseerd door:

- De aanpassing van de pachtgunning waarin agrariërs met een duurzame bedrijfsvoering een voordeel hebben,
- Het onderscheid in pachtpakketten dat het mogelijk maakt om in kwetsbare gebieden meer effect te realiseren door te kiezen voor natuurland of akkerland of grasland pacht.
- Doordat de pachtvoorwaarden sturen op effect op bodem, water en biodiversiteit.

Waterschap de Dommel heeft ongeveer 40 pachtcontracten voor totaal ongeveer 155 hectare. Veel van deze gronden liggen nabij watergangen waar het effect op waterkwaliteit het grootst is. Verder kan het waterschap door het goede voorbeeld te geven andere grondbezitters inspireren om ook hun pachtbeleid te verduurzamen.

3. Uitwerking van het voorstel

3.1. Inhoud en argumenten

Inhoud

Het Groen Ontwikkelfonds Brabant heeft samen met Universiteit Wageningen een [duurzaamheidsscore](#) ontwikkeld die gebruikt wordt in de pachtgunning. Hierin wordt vanaf 2018 ook het invullen van het ZLTO bodempaspoort meegewogen, net als certificaten als o.a. SKAL, Maatlat Duurzame Veehouderij en Milieukeur (zie Bijlage 2). Voor het invullen van het bodempaspoort en de certificaten worden punten verdiend. Deze punten zijn gebaseerd op het effect op water- en bodemkwaliteit en behoud van biodiversiteit. De punten worden opgeteld tot een duurzaamheidsscore die een fictieve vermeerdering op de geboden pachtprijs geeft en zo een voordeel in de pachtgunning.

Daarnaast onderscheid het GOB [verschillende pachtpakketten](#), namelijk geliberaliseerde pacht, natuurland, natuurland plus en akkerland en grasland pacht. In deze pakketten zijn voorwaarden opgenomen gericht op duurzaam bodem- en waterbeheer en biodiversiteit. In de geliberaliseerde pacht zijn van gewassen waarvoor veel bemesting en bestrijdingsmiddelen nodig zijn verboden, namelijk; bollen, lelies, aardbeien, prei, asperges en het planten van bomen. Bij natuurland is gras het voorgeschreven gewas, mag er geen mest en bestrijdingsmiddel gebruikt worden en zijn er regels voor beweiding en maaien (voor details zie Bijlage 3).

Het voorstel is om als Waterschap de Dommel eenzelfde pachtgunning met duurzaamheidsindex uit te zetten, en ook gelijke pachtpakketten en pachtvoorwaarden te gaan hanteren als het Groen Ontwikkelfonds Brabant.

Argumenten

De voorgestelde verduurzaming voldoet aan de doelstellingen het Waterschap

In de voorgestelde pachtgunning met de duurzaamheidsscore wordt ook het ZLTO bodempaspoort meegenomen. Hiermee voldoet deze voorgestelde beleidsaanpassing aan de wens zoals opgenomen in het Actieplan Leven de Dommel in actiepunten 21.

De voorgestelde beleidswijziging effect gestuurd en in uitwerking duidelijk en handhaafbaar

De voorgestelde pachtgunning is gestuurd op het effect op bodem, water en biodiversiteit en werkzaam gemaakt door uit te gaan van bestaande certificaten. Hiermee krijgen agrariërs met een duurzame bedrijfsvoering een voordeel in de pachtgunning en is het tevens een duidelijke en controleerbare wijze van pachtgunning.

Met de voorgestelde verschillende pachtpakketten kan het Waterschap een passend pachtpakket aanbieden op verschillende locaties. In beekdalen en rondom natuurgebieden kan natuurland (plus), akkerranden of graslandenpacht worden aangeboden omdat daar het effect op waterkwaliteit en biodiversiteit het grootst is.

Ook het verbieden en/of voorschrijven van gewassen in de voorgestelde pachtregels is gebaseerd op het effect op bodem, water en biodiversiteit. Het verbieden en/of voorschrijven van gewassen maakt dit beleid ook duidelijk en handhaafbaar.

Het voorgestelde beleid gunt een voordeel aan agrariërs met een duurzame bedrijfsvoering
De duurzaamheidsindex is gebaseerd op erkende certificaten, zoals SKAL, Veldleeuwierik, Maatlat Duurzame Veehouderij (MDV), etc. (zie Bijlage 2 voor het totaal overzicht). Hiermee wordt in de pachtgunning een voorrang gegeven aan agrariërs die investeren in duurzaamheid op hun bedrijf omdat ze hiermee bijdragen aan een duurzaam water- en bodembeheer en het instant houden van biodiversiteit. Dit pachtbeleid geeft het signaal af dat investeren in duurzaamheid loont.

Er is draagvlak voor het voorgestelde beleid

Waterschap de Dommel heeft een manifest getekend met het GOB en is één van de partners van het GOB. Naast de Brabantse waterschappen, natuurbeheerders, en de vereniging van Brabants particulier grondbezit, is ook ZLTO ondertekenaar van het [manifest en partner van het GOB](#). Er kan dus gesproken worden van een breed draagvlak.

Voorbeeldfunctie en aanhaken andere grondeigenaren

Het waterschap heeft als overheid een belangrijke voorbeeldfunctie, voor zowel beoogde pachters als andere overheden en grondeigenaren. Het GOB nodigt ook gemeenten uit om partner te worden. In het beheergebied van het waterschap bevindt zich een aantal gemeenten die relatief veel pachtgronden beheren. Als deze grondeigenaren ook hun pachtbeleid verduurzamen levert dit ook een bijdrage aan een klimaat robuust watersysteem.

Ruimte om aanvullende ambities van het waterschap in te vullen of in te brengen

Het onderscheid in pachtpakketten biedt ook ruimte om akkerrandenpacht aan te bieden dit is passend bij de recent ondertekende Nationale Bijenstrategie. Verder kunnen aanvullende ambities worden voorgesteld aan het Groen Ontwikkelfonds Brabant en de andere partners. Het Groen Ontwikkelfonds Brabant evalueert jaarlijks het pachtbeleid met Wageningen Universiteit en onderzoekt mogelijkheden om aanvullende ambities in te brengen, zoals bijvoorbeeld grondgebondenheid.

3.2. Risico's

Aanpassen pachtuitgifte en voorwaarden

De pachtuitgifte en de pachtvoorwaarden worden aangepast dit vraagt om een nieuwe werkwijze en dit vraagt extra inspanning van de afdeling grondzaken.

Hiervoor is in het Actieplan Leven de Dommel 0,1 fte/jaar voor gereserveerd.

Verminderde inkomsten uit pacht

Door voordeel te gunnen op basis van een fictieve bieding wordt de pacht niet meer uitgegeven voor de hoogst geboden prijs. Verder zal een deel van de pacht worden aangeboden als natuurlandbouw of akkerlandbouw en graslandbouw, hiervoor liggen de prijzen aanzienlijk lager dan voor liberaliseerde pacht.

Het is lastig om in te schatten met hoeveel de inkomsten gaan terug lopen. In de evaluatie van het GOB blijkt dat bij 70% van de gunningen in 2017 certificaten zijn ingediend. Uit het rekenvoorbeeld op de website van het GOB komt een gedeelde inkomsten van 370 euro per hectare, gebaseerd op de fictieve hogere bieding.

Hier tegen over staan de niet in geld uitgedrukte voordelen zoals verhoogde waterberging en bijdrage aan verbeterde waterkwaliteit en een positief effect op biodiversiteit.

De pacht prijs varieert altijd al door prijsschommelingen dus is geen vast gegeven.

4. Financiën

Zoals beschreven bij Risico's zullen de pachtinkomens voor het waterschap De Dommel dalen.

5. Uitvoering en evaluatie

5.1. Bestuurlijke vervolgstappen

Het DB zal het voorgenomen besluit ter advies aan de Commissie Watersysteem van het AB voorleggen.

5.2. Externe communicatie

Bij de eerstvolgende gelegenheid dat de pachtvoorwaarden worden uitgestuurd, het aangepaste pachtbeleid wordt toegelicht, met een verwijzing naar het Groen Ontwikkelfonds Brabant en het ZLTO Bodempaspoort.

5.3. Bestuurlijke evaluatie

Jaarlijks kan er een korte evaluatie gemaakt worden.

Bijlage(n):

- 1. Bodempaspoort ZLTO**
- 2. Duurzaamheidsindex Groen Ontwikkelfonds Brabant**
- 3. Pachtpakketten Groen Ontwikkelfonds Brabant**

Besluit

Verduurzamen pachtbeleid

Het dagelijks bestuur besluit conform voorstel

1. Het verduurzamen van het pachtbeleid van Waterschap de Dommel naar voorbeeld van het Groen Ontwikkelfonds Brabant met het ZLTO bodempaspoort en duurzaamheids-certificaten in de pachtgunning en verschillende pachtpakketten met bijbehorende voorwaarden.
2. Ter kennisgeving aanbieden aan commissie Waterketen en Schoon Water.

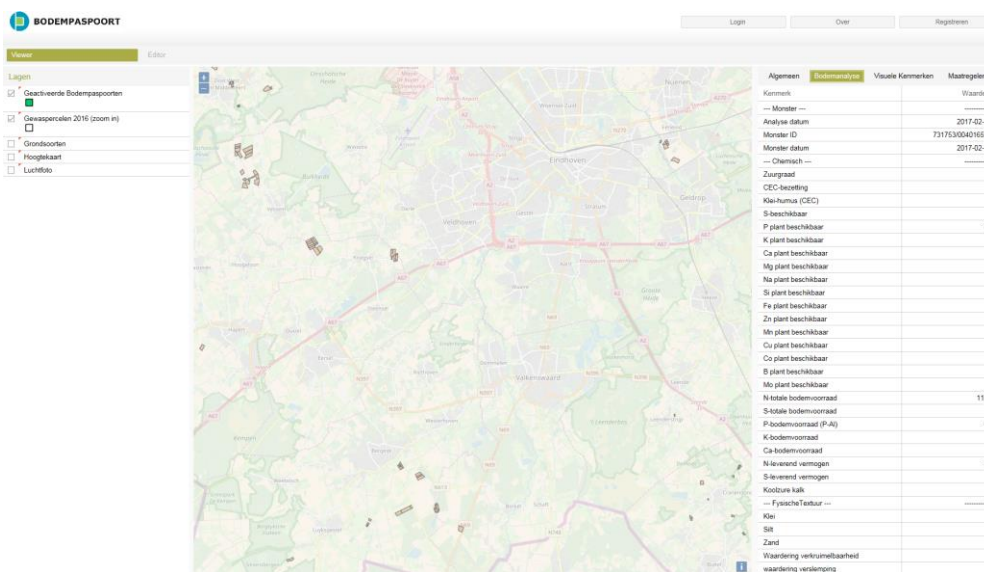
Aldus vastgesteld in de vergadering van 27 februari 2018.

Bijlage 1: Bodempaspoort ZLTO

Tabel 2: Overzicht van de bodemkwaliteitsindicatoren opgenomen in het bodempaspoort (bron: ZLTO handleiding invullen van het bodempaspoort, p.3).

Tabel 1: Dataset Bodempaspoort.

1. Bodemanalyse		2. Visuele waarnemingen	
- Zuurgraad (pH)	Chemisch	- Bodemaggregaten (grootte)	Fysich/structuur
- Zoutgehalte (EC)		- Bodemvlekken	
- CEC		- Beworteling (diepte en intensiteit)	
Nutriënten		- Aanwezigheid verdichte lagen	
- Macro nutriënten		- Plassen langer dan vijf dagen	
- Micro nutriënten		- Laagdikte	
- Nutriënten beschikbaarheid		- Textuurovergangen (gelaagdheid)	
- Nutriënten bodemvoorraad		- Bodemkleur	
- Nutriënten leverend vermogen	Fysich/ textuur	- Regenwormen (aantallen en soorten)	Bodem-leven
- Koolzure kalk		- Wortelkleur	Gewas
Textuur		- Onkruidbestand (soorten en bedekkingsgraad)	
- Korrelgrootte verdeling (klei/silt/zand)		- Oogstmoment	
- Verkrumelbaarheid		Gewasstand	
- Verslemping		- Bedekkingsgraad	
- Bodemvocht		- Aandeel oppervlakte afwijkende kleur	
- Gehalte OS		- Drainage	
- Gehalte C	Organische stof	3. Landelijk openbare data	
- C/N verhouding		Bodemclassificatie	
- Plantparasitaire nematoden: aantallen		Grondwatertrappen	
- Plantparasitaire nematoden: soortenrijkdom		Bouwplan (teelthistorie en rotatie)	
- Bodemleven activiteit	Bodem-leven	Neerslaggegevens	
		Perceelshoogte	

Figuur 1: Inzicht in bodempaspoort gegevens op kaart via Geodesk.

Weblink: <https://www.zlto.nl/bodempaspoort>

Bijlage 2: Duurzaamheidsindex Groen Ontwikkelfonds Brabant

<https://www.groenontwikkelfondsbrabant.nl/grondpacht/duurzaamheidsscore>

Daarvoor wordt de volgende rekensom gehanteerd:

de virtuele duurzaamheidsbieding = de geboden pacht prijs + (geboden pacht prijs x duurzaamheidsscore, gedeeld door 10).

De waarderingstabel

Thema's	Water			Kwan- titeit	Bodem- vrucht- baarheid	Biodi- versiteit	Rapport cijfer GOB- doelen
	kwaliteit						
	Middelengebruik	Emissies via lucht	Emissies grond- water	Water kwan- titeit			
Certificaat							
SKAL (biologisch) plantaardig	9	9	9	3	6	5	6.2
in omschakeling naar SKAL (biologisch) plantaardig							4,3 (= 70% van 6,2)
SKAL (biologisch) dierlijk	9	9	9	3	6	5	6.2
in omschakeling naar SKAL (biologisch) dierlijk							4,3 (= 70% van 6,2)
Milieukeur plantaardig	6	6	6	3	3	3	3.8
Milieukeur dierlijk	0	0	0	0	0	1	0.3
Beter Leven **	0	0	0	0	1	0	0.3
Beter Leven ***	0	0	0	0	2	0	0.7
MDV	0	0	0	0	0	2	0.7
Weidemelk	0	0	0	0	1	2	1.0
Bodempaspoort	0	0	0	0	1 (x 3)	0	1,0
GLB-erkende certificaten (bijv. Veldleeuwerik certificaat)	1	2	1	0	1	1	1.0
Optioneel							
zeldzame landbouw huisdierrassen / teelten	0	0	0	0	0	3	1.0

Bijlage 3: Pachtpakketten Groen Ontwikkelfonds Brabant

<https://www.groenontwikkelfondsbrabant.nl/grondpacht/uitleg-over-pachtpakketten>

Provincie Noord-Brabant biedt vijf pachtpakketten aan: geliberaliseerde pacht, natuurlpacht, natuurlpacht plus, akkerranden en grasranden.

Alle pachtpakketten hebben eigen, bijzondere voorwaarden. Deze zijn vastgelegd in de pachtovereenkomsten die de provincie Noord-Brabant heeft opgesteld en met de pachters is aangegaan.

LET OP: de onderstaande pachtvoorwaarden gelden voor 2018. Voor de pachtuitgifte 2019 gelden andere voorwaarden.

(1) Geliberaliseerde Pacht

Aan **geliberaliseerde pacht** zijn in 2018 de volgende voorwaarden verbonden:

- Indien de pachter na het einde van de pacht nog werkzaamheden aan of op het pachtobject dient te verrichten, zoals oogsten of sloten schonen, dient de pachter van de verpachter hiervoor uitdrukkelijk schriftelijk toestemming te hebben verzocht en verkregen. Deze toestemming dient uiterlijk 1 maand van tevoren te worden verzocht. De uitvoering van deze werkzaamheden brengt niet met zich mee dat er sprake is van een voortzetting van de pachtovereenkomst. Het gaat enkel om incidenteel nog te verrichten werkzaamheden;
- Het is niet toegestaan bollen, lelies, aardbeien, prei of asperges te verbouwen of bomen te planten;
- De bij het pachtobject behorende of omliggende landschapselementen (sloten, poelen, solitaire bomen en rijen van bomen en/of struiken op of binnen de perceelsgrens) worden in stand gehouden, het is niet toegestaan deze te verwijderen of te beschadigen. Pachter draagt op zijn kosten zorg voor het onderhoud van de landschapselementen;
- Pachter dient het gepachte te onderhouden, conform de gestelde voorwaarden in de onderhavige pachtovereenkomst en de Algemene Pachtvoorwaarden (versie 30 juni 2017), op te leveren.

(2) Natuurlpacht

Aan **natuurlpacht** zijn in 2018 de volgende voorwaarden verbonden:

- Indien de pachter na het einde van de pacht nog werkzaamheden aan of op het pachtobject dient te verrichten, zoals oogsten of sloten schonen, dient de pachter van de verpachter hiervoor uitdrukkelijk schriftelijk toestemming te hebben verzocht en verkregen. Deze toestemming dient uiterlijk 1 maand van tevoren te worden verzocht. De uitvoering van deze werkzaamheden brengt niet met zich mee dat er sprake is van een voortzetting van de pachtovereenkomst. Het gaat enkel om incidenteel nog te verrichten werkzaamheden;

- Indien reeds inrichting tot natuur heeft plaatsgevonden is dit natuurdoeltype en eventueel specifiek natuurbeheer leidend en dient pachter deze inrichting in stand te houden. Indien het pachtobject nog niet definitief is ingericht is enkel **grasland** toegestaan;
- Pachter mag het pachtobject **niet bemesten**, zowel kunstmest als dierlijke mest is niet toegestaan;
- Op het pachtobject mogen **geen bestrijdingsmiddelen** worden gebruikt. Pleksgewijze bestrijding van probleemonkruiden (akkerdistel, Jacobkruiskruid enz.) is alleen mogelijk in overleg;
- Het grasland dient minimaal 1 maal per jaar te worden gemaaid en het maaisel dient te worden afgevoerd;
- De eerste maaibeurt dient **na 15 juli** plaats te vinden, eerder maaien is niet toegestaan;
- In de periode 1 april tot 1 oktober is beweiding toegestaan met maximaal 2 GVE (grootvee eenheid) per hectare;
- Pachter dient op zijn kosten het sloten en onderhoud van de sloten uit te voeren binnen de door de Waterschappen gestelde termijnen. Wanneer dit niet tijdig of niet volledig gebeurt, zijn de hieraan verbonden kosten voor rekening van pachter;
- De bij het pachtobject behorende of omliggende landschapselementen (sloten, poelen, solitaire bomen en rijen van bomen en/of struiken op of binnen de perceelsgrens) worden in stand gehouden, het is niet toegestaan deze te verwijderen of te beschadigen. Pachter draagt op zijn kosten zorg voor het onderhoud van de landschapselementen;
- Pachter dient het gepachte te onderhouden, conform de gestelde voorwaarden in de onderhavige pachtovereenkomst en de Algemene Pachtvoorwaarden (versie 30 juni 2017), op te leveren.

(3) Natuurpacht Plus

Aan **natuurpacht plus** zijn in 2018 de volgende voorwaarden verbonden:

- Indien de pachter na het einde van de pacht nog werkzaamheden aan of op het pachtobject dient te verrichten, zoals oogsten of sloten schonen, dient de pachter van de verpachter hiervoor uitdrukkelijk schriftelijk toestemming te hebben verzocht en verkregen. Deze toestemming dient uiterlijk 1 maand van tevoren te worden verzocht. De uitvoering van deze werkzaamheden brengt niet met zich mee dat er sprake is van een voortzetting van de pachtovereenkomst. Het gaat enkel om incidenteel nog te verrichten werkzaamheden;
- Het pachtobject dient enkel als **grasland** te worden gebruikt. Overig gebruik en gebruik als bouwland is niet toegestaan;
- Opnieuw inzaaien van het pachtobject bij voorkeur met rietzwenkgras. Indien het pachtobject bouwland betreft, dient pachter dit om te vormen naar grasland. Indien het pachtobject nog geen grasland betreft, dient pachter het pachtobject in te zaaien met een blijvend grasland mengsel in combinatie met een klavermengsel;
- Het grasland dient minimaal 1 maal per jaar (maar mag vaker) te worden gemaaid en het maaisel dient te worden afgevoerd;
- De eerste maaibeurt dient **na 15 juni** plaats te vinden, eerder maaien is niet toegestaan;

- In de periode 1 april tot 1 oktober is beweiding toegestaan met maximaal 2 GVE (grootvee eenheid) per hectare;
- Pachter mag het pachtobject **niet bemesten**, zowel kunstmest als dierlijke mest is niet toegestaan;
- Op het pachtobject mogen **geen bestrijdingsmiddelen** worden gebruikt. Pleksgewijze bestrijding van probleemkruiden (akkerdistel, Jacobskruiskruid enz.) is alleen mogelijk in overleg;
- Pachter dient op zijn kosten het sloten en onderhoud van de sloten uit te voeren binnen de door de Waterschappen gestelde termijnen;
- De bij het pachtobject behorende of omliggende landschapselementen (sloten, poelen, solitaire bomen en rijen van bomen en/of struiken op of binnen de perceelsgrens) worden in stand gehouden, het is niet toegestaan deze te verwijderen of te beschadigen. Pachter draagt op zijn kosten zorg voor het onderhoud van de landschapselementen;
- Pachter dient het gepachte te onderhouden, conform de gestelde voorwaarden in de onderhavige pachtovereenkomst en de Algemene Pachtvoorwaarden (versie 30 juni 2017), op te leveren.

(4) Akkerranden

Aan pacht van **akkerranden** zijn in 2018 de volgende voorwaarden verbonden:

- Indien de pachter na het einde van de pacht nog werkzaamheden aan of op het pachtobject dient te verrichten, zoals oogsten of sloten schonen, dient de pachter van de verpachter hiervoor uitdrukkelijk schriftelijk toestemming te hebben verzocht en verkregen. Deze toestemming dient uiterlijk 1 maand van tevoren te worden verzocht. De uitvoering van deze werkzaamheden brengt niet met zich mee dat er sprake is van een voortzetting van de pachtovereenkomst. Het gaat enkel om incidenteel nog te verrichten werkzaamheden;
- Het is niet toegestaan bollen, lelies, aardbeien, prei of asperges te verbouwen of bomen te planten;
- De bij het pachtobject behorende of omliggende landschapselementen (sloten, poelen, solitaire bomen en rijen van bomen en/of struiken op of binnen de perceelsgrens) worden in stand gehouden, het is niet toegestaan deze te verwijderen of te beschadigen. Pachter draagt op zijn kosten zorg voor het onderhoud van de landschapselementen;
- Een minimale breedte van 6 meter rondom het perceel dient in het voorjaar te worden ingezaaid met inheemse soorten ten behoeve van bijen en natuurlijke vijanden (bloemrijke/nectar planten);
- Het is niet toegestaan voornoemde strook te maaien;
- Het is niet toegestaan voornoemde strook te bemesten;
- Het is niet toegestaan op voornoemde strook bestrijdingsmiddelen te gebruiken. (Trachten te voorkomen van drift van bestrijdingsmiddelen in deze strook). Pleksgewijze bestrijding van probleemkruiden op voornoemde strook (bijvoorbeeld Jacobskruiskruid) is alleen mogelijk in overleg;
- Pachter dient het gepachte te onderhouden, conform de gestelde voorwaarden in de onderhavige pachtovereenkomst en de Algemene Pachtvoorwaarden (versie 30 juni 2017), op te leveren.

(5) Grasranden

Aan pacht van **grasranden** zijn in 2018 de volgende voorwaarden verbonden:

- Indien de pachter na het einde van de pacht nog werkzaamheden aan of op het pachtobject dient te verrichten, zoals oogsten of sloten schonen, dient de pachter van de verpachter hiervoor uitdrukkelijk schriftelijk toestemming te hebben verzocht en verkregen. Deze toestemming dient uiterlijk 1 maand van tevoren te worden verzocht. De uitvoering van deze werkzaamheden brengt niet met zich mee dat er sprake is van een voortzetting van de pachtovereenkomst. Het gaat enkel om incidenteel nog te verrichten werkzaamheden;
- Het is niet toegestaan bollen, lelies, aardbeien, prei of asperges te verbouwen of bomen te planten;
- De bij het pachtobject behorende of omliggende landschapselementen (sloten, poelen, solitaire bomen en rijen van bomen en/of struiken op of binnen de perceelsgrens) worden in stand gehouden, het is niet toegestaan deze te verwijderen of te beschadigen. Pachter draagt op zijn kosten zorg voor het onderhoud van de landschapselementen;
- Het is niet toegestaan een minimale breedte van 10 meter rondom het perceel te bemesten.
- Het is niet toegestaan een minimale breedte van 10 meter rondom het perceel te maaien en te begrazen voor 15 juli.
- Het is niet toegestaan op voornoemde strook bestrijdingsmiddelen te gebruiken. (Trachten te voorkomen van drift van bestrijdingsmiddelen in deze strook).
- Pachter dient het gepachte te onderhouden, conform de gestelde voorwaarden in de onderhavige pachtovereenkomst en de Algemene Pachtvoorwaarden (versie 30 juni 2017), op te leveren.